TALHA B. UBEYDULLAH

- Talha b. Ubeydullah b. Osman. Künyesi, Ebu Muhammed'dir.
- Talha, Cennetle müjdelenen on kişiden biri, İslam'a giren ilk sekiz kişiden ve Hz. Ebubekir aracılığıyla Müslüman olan beş kişiden biridir. Ayrıca, Hz. Ömer'in vefatından sonra halife seçimini gerçekleştirmeleri için oluşturulan altı kişilik Şurâ üyeleri arasında yer almış meşhur bir sahâbidir.
- Annesi, es-Sa'be binti Abdillah b. Mâlik el-Hadramiyye'dir

Müslüman Olması:

- Rivayete göre, Talha b. Ubeydullah, Busra panayırında bulunduğu bir sırada, oradaki bir manastırın rahibi: "Sorun bakayım, bu panayır halkı arasında, Ehl-i Harem'den bir kimse var mı?" diye seslenir. Talha da: "Evet var! Ben Mekke halkındanım" diye cevap verir. Bunun üzerine rahip: "Ahmed zuhur etti mi?" diye sorar. Talha: "Ahmed de kim?" der.
- Rahip: "Abdullah b. Abdulmuttalib'in oğludur. Bu ay O'nun çıkacağı aydır. O, peygamberlerin sonuncusudur. Haremden çıkarılacak; hurmalık, taşlık ve çorak bir yere hicret edecektir. Sakin O'nu kaçırma" der.
- Rahibin söyledikleri Talha'nın kalbine yer eder. Oradan alelacele ayrılarak Mekke'ye döner ve yakında herhangi bir olayın meydana gelip

gelmediğini sorar. Abdullah'ın oğlu Muhammed'in peygamberliğini ilan etmiş olduğunu ve Ebubekir'in de O'na tabi olduğunu öğrenir. Hemen Ebubekir'in yanına vararak rahibin anlattıklarını haber verir. Sonunda her ikisi birlikte Rasulullah'a giderler. Talha oracıkta müslüman olur.

- Birçok Müslüman gibi, Talha b. Ubeydullah da İslam'a girdikten sonra müşriklerin eziyetlerine maruz kalmış, ama yolundan dönmemiştir. İslâm'ın azılı düşmanlarından Nevfel b. Huveylid, Talha'nın müslüman olduğunu duyunca, Ebubekir'le onu bir iple birbirlerine bağlamış, uzun süre iplerini çözmemiş, Teymoğulları da bu duruma seyirci kalmışlardır.
- Talha ile Zübeyr müslüman olunca, Rasulullah onları kardeş ilan etti. Hicretten sonra da Medine'de, Talha ile Ubeydullah b. Ka'b'ı, başka bir rivayete göre ise Talha ile Saîd b. Zeyd'i kardeş ilan etmişti.

İslam’a Bağlılığı:

- Hz. Me'sûd bin Hırâş, gördüğü bir hâdiseyi şöyle nakleder:
- Safâ ile Merve arasında dolaşırken, elleri boynuna bağlı ve kalabalık bir grup tarafından tâkib edilen bir delikanlı gördüm. Oradakilere sordum;
- - Bu kimdir, hangi suçu işledi de böyle bağladınız?
- - Bu Talhâ bin Ubeydullah'dır. Atalarının yolundan saptı.
- - Ya şu kadın kim?
- - Onun annesi Sa'ba binti Hadramî'dir.
- Talhâ bin Ubeydullah, bütün bu akıl almaz sıkıntılara göğüs geriyor:
- “- Beni öldürseniz de dinimden asla dönmem” diye karşılık veriyordu.

Hicreti:

- Peygamber efendimiz, Hz. Ebû Bekir'le, Medine'ye hicret ettiği zaman, Hz. Talhâ ticâret için Şam'a gitmiş ve dönerken Medîne'ye uğramıştı. Peygamber efendimizin orada olduğunu öğrenince, kervandaki mallardan vazgeçip Medîne'de kaldı. Âilesini de getirterek muhâcirlerden oldu.

Katıldığı Savaşlar:

- Talha, Bedir savaşına iştirak etmemesine rağmen Rasulullah kendisine ganimetten pay vermiştir. Kimi rivayetlere göre, bu sırada ticaret için Şam'da bulunuyordu. Akla daha yatkın olan bir başka rivayete göre ise, Kureyş kervanı hakkında bilgi toplamak üzere, Rasulullah tarafından Şam yoluna gönderilmişti. Nitekim dönüşte Talha'nın ganimetten pay istemesi bunu gösteriyor.

Uhud Savaşı:

- Uhud'da; Ashâb-ı Kirâm, Peygamberimizin etrâfında toplanmışlar, O'nu muhâfazaya çalışıyorlardı. Hz. Talhâ bin Ubeydullah da bunlar arasında olup, Rasûlullah'ın yanından ayrılmamıştı.
- Hz. Talhâ, Rasûlullah'a bir zarar erişir diye endişe ediyor, dört bir tarafa koşuyor, kâfirlerle kıyasıya çarpışıyordu.
- Onun bu kadar seri kılıç sallaması, bir anda Rasulullah'ın her tarafındaki düşmana karşılık vermesi, ok, kılıç darbelerine vücûdunu kalkan yapması, eşine rastlanmayacak bir hâdiseydi.

- Hz. Talhâ, pervâne gibi dönüyor, kendisine değen kılıç darbelerine hiç aldırmıyordu. Vücûdunda yara almayan yer kalmamıştı, elbisesinde kandan başka bir şey görünmez olmuştu.
- Müşriklerden Mâlik bin Zübeyr adlı bir okçu vardı. Bu müşrik Peygamber efendimize nişan alıp bir ok attı. Rasûlullah’a doğru gelen bu oka, başka başka hiç bir şekilde karşı koyamayacağını anlayan Hz. Talhâ, elini açarak oka karşı tuttu. Ok elini parçaladı.
- Uhud savaşında müşriklerin saldırdığı ve Resûlullah efendimiz ve Talha bin Ubeydullah'ın yanında kimse kalmadığı anda, Hz. Ebû Bekir ve Sa'd bin Ebî Vakkâs hazretleri, Rasulullah Efendimizin yanına yetiştiler.
- Yiğitlerin efendisi Hz. Talhâ da bu arada kan kaybından sıcak toprağa düşüp bayıldı. Her yeri kılıç, mızrak ve ok darbeleriyle delik deşikti. Altmış altı büyük yarası sayılamayacak kadar da küçük yarası vardı.

- Sevgili Peygamberimiz, Hz. Ebû Bekir'e, hemen Hz. Talhâ'ya yardıma koşmasını emrettiler. Ebû Bekr-i Sıddîk, Hz. Talhâ'nın ayılması için mübârek yüzüne su serpti. Talhâ bin Ubeydullah hazretleri ayılır ayılmaz;
- - Yâ Ebâ Bekir! Rasûlullah nasıl?
- - Rasûlullah iyidir. Beni O gönderdi
- - Allahü teâlâya sonsuz şükürler olsun. O sağ olduktan sona her musîbet hiçtir.
- O sırada bir kaç sahâbi daha yetişti. Âlemlerin efendisi, Hz. Talhâ'nın yanına teşrîf ettiler. Yaralı mücâhid, sevincinden ağladı. Peygamber efendimiz, onun vücûdunu mesh ettikten sonra, ellerin açıp;
- *"- Allahım! Ona şifâ ver, kuvvet ihsân eyle!"* diye duâ buyurdular.

- Resûl-i ekrem efendimizin bir mu'cizesi olarak, Hz. Talhâ sapa sağlam ayağa kalktı ve tekrar düşmanla harbetmeye başladı. Sevgili Peygamberimiz onun için buyurdu ki;
- *“- Uhud günü, yeryüzünde sağımda Cebrâil'den, solumda Talhâ bin Ubeydullah'dan başka bana yakın bir kimsenin bulunmadığını gördüm.*
- **مَنْ يَنْظُرُ إِلَى شَهِيدٍ يَمْشِي عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ**
- *Yeryüzünde gezen Cennetlik bir kimseye bakmak isteyen, Talhâ bin Ubeydullah'a baksın!”*

******

- Yine Uhud'da İbni Kâmia kâfiri Peygamberimizi öldürmeye yemin etmiş idi. Her yerde Rasûlullah’ı arıyordu. Peygamberimizin üzerinde zırh vardı. Başında da miğfer bulunuyordu. İbni Kâmia Rasûlullah’a kılıcı ile saldırdı.
- Kılıç darbesi ile Rasûlullah’ın mübârek omuzları yaralandı. Diğer bir saldırı neticesinde Rasûlullah efendimiz, Ebû Âmir tarafından kazılan çukura düştü. Miğferinin iki halkası mübârek yüzüne battı. İlk yetişen Ali bin Ebî Tâlib oldu. Talha bin Ubeydullah ile birlikte çukurdan çıkardılar.
- Peygamber efendimiz bundan sonra Uhud dağındaki kayalığa çıkıp dinlenmek istediler. Fakat çok yorgun idiler. Hz. Talha:

- - Yâ Rasulallah! Ben sizi çıkartayım, diyerek, hemen yere çöktü. Peygamber efendimizi sırtına alıp kayalığa kadar çıkardı. O zaman Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki:
- «أوجب طلحة الجنة»
- *"- Talha Cenneti kazandı."*

******

- Talhâ bin Ubeydullah, Uhud Harbi'nden Mekkenin fethine kadar geçen süre içinde yapılan bütün savaşlara katıldı. Ayrıca Hudeybiye'de Bî'ât-ı Rıdvân'da ve Huneyn savaşlarında bulundu.

- Tebük gazvesinden herkes elinden gelen gayretle orduyu techiz etmek, (donatmak) için uğraşırken, o da, herkesle yarışırcasına, varını yoğunu nesi varsa sarfetmiş, bundan dolayı, **Feyyâz** lakabını almıştır.

******

- Hz. Ebû Bekir'in hilâfeti zamânında da bütün savaşlara katıldı. Hz. Ebû Bekir hastalandığında, yerine kimin halîfe olacağını Hz. Talhâ ile istişâre etmiş ve o da ;
- - Hz. Ömer bu makâma en çok lâyık olan zâttır. Cenâb-ı Hak sana; "Müslümanların işini kime terk ettin?" derse, açık bir alınla ve müsterih olarak; "Hz. Ömer'e bıraktım" dersin, diye tavsiyede bulunmuştu.

- Talhâ bin Ubeydullah, Hz. Ömer zamânında şûra meclisi üyesi idi. Halife Ömer her hususta onun re'yine mürâcaat ederdi. Hz. Ömer'in vefât etmeden önce halîfe seçilmek üzere aday gösterdiği altı zâttan birisi de Talhâ bin Ubeydullah'dır.

Vefatı

- Hz. Osman'ın şehid edilmesinden sonra, müslümanların büyük bir kısmının Hz. Ali'ye bey'at ettiğini biliyoruz. Bu bey'atte bulunanlardan biri de Talha b. Ubeydullah'tır. Ancak, bey'atten kısa bir süre sonra, Talha ile Zübeyr b. Avvam'ın, Hz. Ali'ye karşı çıkan Hz. Âîşe'nin yanında yer almışlardır. Neticede Zübeyr, Hz. Ali'ye karşı çıktığına pişman olarak savaş meydanını terk etmiştir. Talha ise mücadeleye devam etmiş, nihayet Cemel günü (h. 36), Mervan b. Hakem tarafından öldürülmüştür. Vefat ettiği zaman tahminen 60-64 yaşlarındaydı.
- Hz. Ali harp meydanı gezerken, Hz. Talhâ'yı ölenler arasında görünce, üzüldü ve çok ağladı. Kucağına aldı. Yüzündeki toprakları sildi ve;

- - Ey Talhâ! Semânın yıldızları altında seni toprağın üzerinde serili görmek bana pek ağır geldi ve beni kalbimden vurdu. Keşke yirmi yıl önce ölseydim, buyurdu. Namazını kendi kıldırdı.

Fiziki Yapısı:

- Talha; orta boylu, geniş göğüslü, geniş omuzlu ve iri ayaklı idi. Esmer benizli, sık saçlı fakat saçları ne kısa kıvırcık ne de düz ve uzundu. Güler yüzlü, ince burunlu idi. Saçlarını boyamazdı. Yürüdüğü zaman sür'atli yürür, bir yere yöneldiği vakit tüm vucudu ile dönerdi

Cömertliği:

- Ashâbın zenginlerindendi. Zengin olduğu kadar da cömertti. Cömertliği sebebiyle kendisine "el-Fayyâz" denirdi. Vefat ettiği zaman, miras olarak bir hayli gayrimenkul, nakit para ve değerli eşya bırakmıştır. Rivâyete göre gayrı menkullerinin tutarı otuz milyon dirhem, nakitlerinin tutarı iki milyon ikiyüz dirhem ve ikiyüz bin dinar idi. Sadece Irak'tan gelen yıllık geliri yüzbin dirhem civarındaydı

******

- Hz. Talha, Zi'l-Karâde gazvesinde mücâhidlerin susuz kalmaması için kuyu satın alıp onu mü'minlere vakfetmiş idi. O zaman kuyu satın almak ve vakfetmek çok büyük cömertlikti. Zü'l-Usra gazvesinde ise savaşa katılanları tek başına doyurmuştur.
- Günlük geliri bin altın idi. Öksüzleri gözetir, fakirlerin ihtiyaçlarını görür, biçârelere yardım eder. Muhtaç olanlara para verirdi. Teymoğulları'nın bütün muhtaçları, onun yardımları altında idi. Hz. Talhâ, bunların dullarını evlendirir, borçlularının borçlarını öderdi.

Fazileti:

- Talha’nın vefâtından yirmi yıl sonra kızı, bir gece rü'yâsında babasını gördüğünde;
- «Yâ Âişe! Kabrimin bir tarafından sızan su bana eziyet veriyor, beni buradan çıkar da başka yere defnet!» diye tenbih buyurdu.
- Bunun üzerine kızı Âişe! çok üzüldü ve akrabâlarından bâzılarını alarak kabrini açtılar. Sızan sudan dolayı vücûdunun bir tarafı hafif yeşillenmiş, diğer yerleri yeni defnedilmiş ve bir kılına dahi zarar gelmemiş buldular ve bir başka kabre naklettiler.

******

- Hz. Âişe anlatıyor:
- Bir gün Ebû Bekir Rasulullah'ın yanına girmişti. Rasulullah ona;
- - Yâ Ebâ Bekir! Sen, Atîk (Allah'ın Cehennem'den âzâd ettiği kişisin), buyurdu. Ondan önce önce kimseye böyle Atîk ismi verilmemişti.
- Sonra Talhâ bin Ubeydullah içeri girdi. Rasûlullah efendimiz ona da buyurdu ki;
- - Ey Talhâ! Sen de şehîd olmayı bekleyenlerdensin.

<u>Güzel Ahlakı:</u>

- Eshâb-ı kirâmdan birçok zât, Ümmi Ebân hâtunla evlenmek için teklifte bulunmuşlardı. Fakat o hiç birisini kabûl etmedi. Talhâ bin Ubeydullah, teklifte bulununca kabûl etti. Sebebi sorulduğu zaman;
- **"- Onun ahlâkını bilirim. Evine girerken güler yüzle girer, evinden çıkarken mütebessim çıkar, Kendisinden istenildiğinde verir, kendisine bir iyilik yapıldığı zaman teşekkür eder. Bir kusûr görünce affeder"**, diye cevap vermiş ve onunla evlenmişti.